

Volgens Leo Lucassen heeft immigratie nooit nadelen en wie daar anders over denkt, deugt niet

Door [Hans Werdmölder](#) - 16 augustus 2023
Geplaatst in [Asiel](#) - [Migratie](#) - [Vluchtelingen](#)

Opgeteld komen er meer arbeidsmigranten, familiemigranten, asielzoekers en studenten dan ooit naar Nederland. De Nederlandse bevolking heeft nooit, bijvoorbeeld via de stembus, om die ontwikkeling gevraagd.

Maar steeds weer waren er hoogleraren die de grootscheepse migratie naar Nederland toejuichten. In een korte serie portretteert Hans Werdmölder enkelen van hen. In de vorige afleveringen stonden [socioloog Han Entzinger](#) en [jurist Thomas Spijkerboer](#) centraal. In deze derde aflevering: historicus Leo Lucassen, voor wie immigratie altijd probleemloos en profijtelijk is.

Er zijn maar weinig actualiteitenprogramma's waar de 64-jarige Leo Lucassen, historicus en migratiespecialist, niet aanschoof. In de afgelopen twintig jaar konden we meer dan eens kennismaken van zijn geruststellende analyses en opinies.

Steevast luidt zijn boodschap: migratie naar West-Europa is van alle tijden, is niet tegen te houden en is in ons aller voordeel. Het beeld dat we worden overspoeld en geïslamiseerd door horden migranten die niet integreren is niet juist. Het gaat best goed met de integratie van migranten en vluchtelingen. Roepen dat we de poort moeten sluiten heeft consequenties. Het gaat ten koste van onze welvaart. Er is geen asielcrisis, maar een opvangcrisis.

In een recent interview (*Limburgs Dagblad*, 22 mei 2023) zegt hij: 'Ik ben me meer zorgen gaan maken over het maatschappelijke debat. Er komt wel erg veel onzin voorbij. Op televisie wordt zelfs

Volgens Leo Lucassen heeft immigratie nooit nadelen en wie daar anders over denkt, deugt niet

openlijk gesproken over “omvolking”. Dat is gewoon puur racisme.’ Lucassen is als historicus gewend om naar het verleden te kijken, voor de effecten van migratie op langere termijn toont hij weinig belangstelling.

Lucassen pleziert graag de spraakmakende gemeente

De meeste onderzoekers op het terrein van minderheden, ook al zijn ze kritisch en rechtschapen, beweren liever geen dingen die de spraakmakende gemeente niet aanstaan, zo stelde de socioloog en Amerikanist A.N.J. den Hollander (1906-1976) reeds vast. Dat geldt zeker voor de historicus Leo Lucassen.

Lucassen is directeur van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) in Amsterdam en hoogleraar arbeids- en migratiegeschiedenis aan de Universiteit Leiden. Hij promoveerde cum laude op een proefschrift over zigeuners. Samen met zijn oudere broer Jan schreef hij in 2021 op verzoek van het hoofdstedelijke gemeentebestuur het boek *Migratie als DNA van Amsterdam, 1550-2021*. De stad had behoefte aan een positief verhaal – en dat kwam er. Leo en Jan Lucassen worden niet voor niets ‘de immigratie-optimisten’ genoemd.

Sinds een jaar of tien wordt Leo Lucassen zowel in Nederland als in België als een autoriteit gezien. In *NRC Handelsblad* (28 december 2015) somde hij, hiertoe uitgenodigd door *NRC*-redacteur Sjoerd de Jong, een ‘zevental eenvoudige en geruststellende weetjes’ op die premier Rutte zou kunnen aanwenden om de angst van burgers voor het grote aantal asielzoekers en vluchtelingen weg te nemen.

Kort samengevat: het is onwaar dat er nog nooit zoveel asielzoekers zijn geweest. Moslims bedreigen niet onze waarden. Slecht één op de vier asielzoekers is afkomstig uit de Balkanregio. Migranten zijn mensen en geen lemmingen. Voor zover mensen primair komen om geld te verdienen, doen ze dat omdat er in bepaalde sectoren vraag is naar arbeid. Het is niet zo dat de asielzoekerscentra een bedreiging vormen voor de omwonenden, om nog maar te zwijgen over de door de PVV voorspelde verkrachtingen. Het verbinden van asielzoekers met terrorisme is niet juist. Het probleem van huizen en banen voor vluchtelingen is gemakkelijk op te lossen door meer sociale huurwoningen te bouwen. Over illegalen geen woord.

Lucassens geruststellende analyse verleidde mij tot een reactie. In mijn ‘Zeven weetjes voor naïeve optimisten’ (*NRC Handelsblad*, 6 januari 2016) vroeg ik aandacht voor de feiten op langere termijn.

‘Er wonen in Nederland’, schreef ik, ‘ruim twee miljoen allochtonen met een niet-westerse achtergrond. Migranten hebben de neiging zich te vestigen in de stedelijke gebieden, in buurten met een reeds bestaande gemeenschap. Een dergelijk vestigingspatroon leidt tot etnisch geïsoleerde gemeenschappen, die zich niet of weinig identificeren met delen van de ontvangende samenleving. Herkomst, religie, alsmede sociale en culturele afstand met de ontvangende samenleving, spelen een niet te onderschatten rol in het proces van integratie en segregatie.’

Volgens Leo Lucassen heeft immigratie nooit nadelen en wie daar anders over denkt, deugt niet

Voortdurend worden de voordelen van migratie bejubeld

In mijn replek wees ik ook op het feit dat de hoge criminaliteit, de overlast op straat en het gewelddadige fundamentalisme allemaal uit dezelfde bron komen. Die bron is de diepgewortelde behoefte aan 'erkenning' en gerichtheid op de eigen groep. In de woorden van schrijver Hafid Bouazza (*NRC Handelsblad*, 8 september 2015): 'Neem ze op en je krijgt die Arabische mentaliteit erbij.'

Lucassen wijst er graag op dat het bovengemiddelde aandeel van asielmigranten in de criminaliteitsstatistieken wegvalt als ze worden gecorrigeerd voor de oververtegenwoordiging van jonge alleenstaande mannen onder asielzoekers. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) gaat mee in zijn geruststellende boodschap, maar die kan nog steeds niet verklaren waarom zoveel meer jonge Marokkanen betrokken zijn bij de misdaad. 'Ook zijn vele asielzoekers duurzaam afhankelijk van een bijstandsuitkering', constateert de WRR.

Voortdurend bejubelt Lucassen de voordelen van migratie, noemt hij migratie onafwendbaar en hekelt hij het opvangbeleid van asielzoekers. Luisteren naar de kiezer vindt hij geen goed idee, want dat levert alleen maar stemmen op voor 'extreem-rechts'. De PVV is in zijn ogen een stigmatiserende partij, die steeds de boodschap verkondigt dat moslims niet deugen. 'Dat is te vergelijken met het antisemitisme van de jaren dertig.'

Angela Merkel als voorbeeld

De voormalige Duitse bondskanselier Angela Merkel heeft volgens Lucassen laten zien dat het aanmoedigen van migratie geen politieke zelfmoord hoeft te betekenen. *Wir schaffen das*, meent hij, is veel beter dan het overnemen van het 'negatieve, ronduit giftige frame van de rechts-populisten'. Alsof Lucassen zelf niet een giftig links-populistisch frame hanteert.

Lucassen is ook selectief als het gaat over het draagvlak voor de komst van asielzoekers. In het Vlaamse dagblad *De Morgen* (13 februari 2023) verkondigde hij: 'De peilingen vertonen door de jaren heen een vrij constante meerderheid van 60 tot 70 procent van de bevolking die het vluchtelingenverdrag in stand wil houden. In Nederland is dat in ieder geval zo, al twintig jaar.'

Dat is opmerkelijk, want uit opinie-onderzoek blijkt juist dat driekwart van de Nederlandse bevolking vindt dat de instroom van asielzoekers beperkt moet blijven, terwijl vooral praktisch geschoolden van mening zijn dat de toestroom volledig moet worden gestopt. Dit viel al in 2000 te lezen in het rapport *Allochtonen in Nederland*.

Een onderzoek van Ipsos liet in juni 2023 zien dat bijna twee derde van de Nederlanders (62 procent) voorstander is van een strenger asielbeleid om asielzoekers te ontmoedigen naar Nederland te komen. Ook vindt twee derde (66 procent) dat de Europese Unie strengere regels moet maken voor migranten, zodat zij niet meer de oversteek maken op migrantenboten naar Europa.

Het is goed om die peilingen wat beter te bekijken. Dan kan de conclusie worden getrokken dat het

Volgens Leo Lucassen heeft immigratie nooit nadelen en wie daar anders over denkt, deugt niet

draagvlak voor Oekraïense vluchtelingen groot is, maar bij de categorie Afrikanen en Noord-Afrikanen stukken minder. Voordat we hierin een racistisch element zien, is het goed te weten dat de sociale en culturele afstand tussen migranten en de ontvangende bevolking ook een grote rol speelt bij het draagvlak.

Maar zo'n terzijde is aan Lucassen niet besteed. In zijn ogen is het racistisch te verwachten dat asielzoekers uit Afrika en het Midden-Oosten zich niet aan 'onze' waarden willen aanpassen. Of erger nog: erop uit zouden zijn hun intolerante levenswijze aan 'ons' op te dringen.

Wie er anders over denkt, deugt niet

Econoom Hans Roodenburg, voormalig onderzoeker van het Centraal Planbureau (CPB), [noemt dit de 'methode Lucassen'](#): immigratie is goed, immigratie moet en wie er anders over denkt, deugt niet. Dat in onze grote steden sprake is van segregatie en dat de verschillende gemeenschappen niet zozeer met elkaar als wel naast elkaar leven? Geen probleem, vindt Lucassen: 'We moeten blijkbaar heel sterk aan die immigratie wennen.'

Onze 'obsessie' met radicaliserende moslims heeft volgens Lucassen sterk bijgedragen aan het afbrokkelende draagvlak voor open grenzen. Hij doet het graag voorkomen alsof er in afgelopen jaren geen aanslagen in West-Europa hebben plaatsgevonden met honderden slachtoffers, gepleegd door moslimterroristen in naam van de islam.

Het zou een goede zaak zijn als de 'progressieve' hoogleraar Leo Lucassen in het debat wat minder grote woorden ging gebruiken en zich meer zou opstellen als een genuanceerde wetenschapper die zijn bevindingen op bonafide wijze onderbouwt.

Hans Werdmölder is criminoloog en antropoloog. Hij is onder meer de biograaf van prof A.N.J. den Hollander: **Den Hollander - Dwars boegbeeld van de Nederlandse sociologie**. Het boek is een uitgave van Uitgeverij Blauwburgwal en [HIER](#) te koop.

Wynia's Week verschijnt 104 keer per jaar met even onafhankelijke als broodnodige berichtgeving. De donateurs maken dat mogelijk. [Doet u mee?](#) Hartelijk dank!